

Didàctica de la Música II

Codi: 106079

Crèdits: 3

Titulació	Típus	Curs	Semestre
2500797 Educació Infantil	OT	4	2
2500798 Educació Primària	OT	4	2

Professor/a de contacte

Nom: Ruth Ortin Lozano

Correu electrònic: ruth.ortin@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu accedir-hi des d'aquest [enllaç](#). Per consultar l'idioma us caldrà introduir el CODI de l'assignatura. Tingueu en compte que la informació és provisional fins a 30 de novembre de 2023.

Prerequisits

Les persones que vulguin matricular-se d'aquesta assignatura han d'acreditar un nivell d'estudis musicals corresponents a l'entrada a Grau Professional. En cas de no haver seguit estudis musicals reglats, es farà una prova.

Queda exempt d'aquesta prova l'alumnat que l'hagi realitzat anteriorment.

Es recomana haver cursat Didàctica de la música I.

Objectius

- Dissenyar i aplicar activitats didàctiques a partir de fonts sonores diverses en les diferents etapes i cicles.
- Aprofundir en la seqüenciació d'una activitat musical.
- Conèixer i saber elaborar situacions d'aprenentatge adequades a diverses realitats educatives.
- Reflexionar i aprendre a través de diferents modalitats de pràctica, el "saber fer" de mestre/a.
- Prendre consciència de la importància de la música com a mitjà per a la inclusió.

Competències

Educació Infantil

- Actuar en l'àmbit de coneixement propi valorant l'impacte social, econòmic i mediambiental.
- Conèixer els fonaments musicals, plàstics i d'expressió corporal del currículum d'aquesta etapa així com les teories sobre l'adquisició i desenvolupament dels aprenentatges corresponents.
- Expressar-se adequadament oralment i per escrit i dominar l'ús de diferents tècniques d'expressió.
- Reflexionar sobre les pràctiques d'aula per innovar i millorar la tasca docent.

Educació Primària

- Actuar en l'àmbit de coneixement propi valorant l'impacte social, econòmic i mediambiental.
- Adquirir recursos per a fomentar la participació al llarg de la vida en activitats musicals i plàstiques dins i fora de l'escola.
- Comprendre els principis que contribueixen a la formació cultural, personal i social des de les arts.
- Conèixer el currículum escolar de l'educació artística, en els seus aspectes plàstic, audiovisual i musical.
- Dissenyar, planificar i avaluar processos d'ensenyament i aprenentatge, tant de forma individual com en col·laboració amb altres docents i professionals del centre.
- Incorporar les tecnologies de la informació i la comunicació per aprendre, per comunicar-se i col·laborar en els contextos educatius i formatius.
- Promoure el treball cooperatiu i el treball i esforç individuals.
- Reflexionar entorn les pràctiques d'aula per tal d'innovar i millorar la tasca docent. Adquirir hàbits i destreses per a l'aprenentatge autònom i cooperatiu i promoure'l entre els estudiants.
- Treballar en equips i amb equips (del mateix àmbit o interdisciplinar).

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar la pràctica d'escriptura, composició i reconeixement d'anàlisi a través de les tecnologies de la informació i la comunicació.
2. Aprendre a desenvolupar estratègies diverses en la forma de treballar que compagin l'elaboració de projectes en grup i projectes individuals.
3. Aprendre a establir relacions entre els diferents llenguatges artístics prenent com a centre la teoria i la praxis de l'activitat musical.
4. Comprendre els processos didàctics i les bases metodològiques que fonamenten l'ensenyament - aprenentatge de la música.
5. Estar capacitats per a cantar i fer cantar en grup, escoltant i respectant a la resta.
6. Estar capacitats per a treballar en equip.
7. Estar capacitats per reflexionar i adequar les intervencions didàctiques en diferents contextos i situacions educatives.
8. Haver adquirit coneixements i capacitats i habilitats en la dimensió expressiva i perceptiva de la veu, la cançó, el cant coral i la direcció musical.
9. Identificar les implicacions socials, econòmiques i mediambientals de les activitats academicoprofessionals de l'àmbit de coneixement propi.
10. Proposar projectes i accions viables que potenciïn els beneficis socials, econòmics i mediambientals.
11. Reconèixer el valor de les activitats musicals relacionades amb el cant, la cançó i la direcció musical en la formació de la persona i el paper fonamental que té a les activitats escolars.
12. Saber entendre, analitzar i comparar textos pertanyents a diferents dominis del pensament, la cultura i les arts amb els seus possibles vinculacions amb el fet musical.
13. Saber explicar les principals conseqüències de la incidència de l'ensenyament de les arts en la formació cultural, personal i social de les persones.
14. Ser capaç de dissenyar activitats dels diferents blocs de continguts de la matèria, d'acord amb els principis metodològics bàsics.

Continguts

1. La classe de música.

1.1- Disseny i dinàmica de les sessions.

- 1.2- La interrelació entre els sabers i les activitats.
- 1.3- Objectius i sabers específics d'etapa i d'àrea.
2. L'ensenyament i aprenentatge de la música a través de diverses fonts sonores.
  - 2.1- Processos
  - 2.2- Estratègies
  - 2.3- Tècniques
  - 2.4- Recursos
3. Reflexions sobre els diversos blocs musicals:
  - 3.1- L'escolta lúdica versus l'escolta reflexiva: repertori, estratègies, recursos i materials didàctics.
  - 3.2- La dansa i el moviment com a facilitadors de l'aprenentatge i la comunicació no verbal.
  - 3.3- Entenent el llenguatge musical gràcies a la cançó.
4. La música com a mitjà d'inclusió i vincle intercultural.
5. Atenció a la diversitat a l'aula de música.

Metodologia

A les activitats dirigides, la metodologia que es durà a terme al llarg de l'assignatura es basarà en aquests principis:

- Les classes es realitzaran a un nivell eminentment pràctic. i es conduirà el procés reflexiu que permeti la descoberta i la comprensió de les bases i els principis fonamentals de l'educació musical.
- Els procediments bàsics sobre els quals es desenvoluparan les activitats a l'aula seran: l'escolta, l'expressió, la interpretació, la comprensió i la creació musicals. S'alternarà el treball en grup i el treball individual.
- Exposicions per part del professorat dels continguts del programa. Totes les exposicions estaran vinculades a la realitat escolar.
- Realització d'activitats d'anàlisi musical col·lectives i en petit grup
- Petites propostes didàctiques individuals.

Les classes són presencials i requereixen la participació activa de l'alumnat en els debats que es generin, en l'elaboració de reflexions a l'entorn de temàtiques diverses, i en la realització d'activitats pràctiques i de simulacions de situacions d'ensenyament-aprenentatge de la música.

Les intervencions del/de la professor/a consistiran, en gran mesura, en conduir la reflexió de l'alumnat des de l'anàlisi de les qüestions pràctiques a l'establiment de criteris i bases pedagògiques fonamentals en educació musical.

Alguns treballs de grup s'iniciaran o es desenvoluparan durant les sessions de classe, sota la supervisió del/de la professor/a.

El treball autònom partirà del treball fet a classe i de materials de suport per analitzar i consistirà principalment en:

Disseny d'activitats per a l'aprenentatge musical d'elements concrets

Recerca de materials i recursos per elaborar propostes didàctiques.

Les activitats supervisades són tutories individuals i activitats de grup tutoritzades.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Presencials amb tot el grup	23	0,92	
Tipus: Supervisades			
Activitats tutoritzades	15	0,6	
Tipus: Autònomes			
Activitats de treball autònom	37	1,48	

Avaluació

L'assistència a classe és molt necessària: s'aprèn a fer música fent-la. A més a més, a l'aula és on posem en pràctica el saber fer de mestre/a.

Es considera indispensable, més enllà de les evidències d'avaluació escrita, demostrar un perfil didàctico-musical a l'hora de realitzar activitats d'aula, que es recolzi en unes característiques que resulten bàsiques per a exercir de mestre:

- * Responsabilitat en la planificació i preparació prèvia del què es necessita
- * Capacitat comunicativa, basada en un domini del llenguatge verbal, però també del no-verbal (postura corporal, expressió facial, etc.) i dels suports, si és el cas.
- * Capacitat de gestionar el grup, estant atent/a a la diversitat existent i conduint les activitats amb assertivitat i empatia.
- * Atenció al què succeeix durant les activitats i flexibilitat per adaptar-s'hi, tot controlant el temps del què es disposa.
- * Reflexió i mirada crítica envers la pràctica educativa duta a terme.
- * Responsabilitat i comunicació empàtica entre docents, implicació, puntualitat i proactivitat.

Es valorarà específicament que l'estudiant sigui un bon model musical (cantant, tocant instruments, ballant, dirigint, escoltant música), amb una bona expressivitat i musicalitat i transmetent el gust i la cura pel resultat musical

Dates de lliurament i re-avaluació de les principals tasques i exàmens:

1. Disseny escrit i presentació oral d'una sessió de classe. Lliurament: 26/2/24

2. Petites tasques pràctiques fetes a l'aula, preparació d'audicions de treball a l'aula, participació als debats... Es recullen evidències diàriament.

3. Elaboració i presentació d'una situació d'aprenentatge completa, en grup (escrit i presentació oral d'una activitat). Lliurament: 18/3/24

4. Disseny escrit de les activitats de 3 sessions i elaboració de materials. Lliurament: 3/6/24

5. Prova final d'avaluació conjunta de la menció (oral). Data: 17/6/24.

Re-avaluació de les tasques 1, 3, 4 i primera part de la 5: 1/7/24

Les tasques re-avaluades només poden aspirar a quedar aprovades amb un 5 (si no s'especifica el contrari).

Per poder superar l'assignatura s'haurà d'aprovar la prova final comú de menció de música. Aquesta prova consisteix en una exposició oral d'un parell d'activitats del treball final (tasca 4) i s'avalua conjuntament entre el professorat de veu, cançó i direcció, planificació i pràctica instrumental i didàctica de la música II.

En els debats es valorarà el grau de participació i el nivell de reflexió de les aportacions. L'actitud i participació activa durant el procés d'ensenyament i aprenentatge són fonamentals.

Per aprovar aquesta assignatura, cal que l'estudiant mostri, en les activitats que se li proposin, una bona competència comunicativa general, tant oralment com per escrit, i un bon domini de la llengua o les llengües vehiculars que consten a la guia docent.

Avaluació única

L' alumnat que decideixi acollir-se a l'avaluació única, haurà de fer un únic lliurament de les tasques 1, 3 i 4, el 17/6/24 així com fer l'examen oral final (5) en la mateixa data. Les condicions de les proves d'avaluació seran les mateixes que a l'avaluació continuada exceptuant la tasca 2, on haurà de presentar un document amb l'anàlisi i reflexions dels temes treballats a cada sessió.

La re-avaluació serà el dia 1/7/24.

Pels aspectes genèrics, l'avaluació es regirà d'acord amb els documents que consten a:

<https://www.uab.cat/web/estudiar/guia-del-pdi-1345732500524.html>

D'acord a la normativa UAB, el plagi o còpia d'algun treball es penalitzarà amb un 0 com a nota d'aquest treball perdent la possibilitat de recuperar-lo, tant si és un treball individual com en grup (en aquest cas, tots els membres del grup tindran un 0). Si durant la realització d'un treball individual a classe, el professor considera que un alumne està intentant copiar o se li descobreix algun tipus de document o dispositiu no autoritzat pel professorat, es qualificarà el mateix amb un 0, sense opció de recuperació.

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Elaboració d'una situació d'aprenentatge (Treball en grup)	30	0	0	1, 3, 4, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14
Participació i implicació en activitats d'aula (Individual)	20	0	0	3, 4, 5, 7, 9, 10, 13
Preparació i presentació pràctica de dissenys de classe (Individual)	20	0	0	1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14
Prova d'avaluació conjunta de la menció (Individual)	30	0	0	1, 3, 5, 7, 8, 9, 14

Bibliografia

Bibliografia

GENÈRICA

Alcázar, A. (ed.) (2008). *La Competencia artística : creatividad y apreciación crítica*. Secretaría General Técnica, Subdirección General de Información y Publicaciones.

Aróstegui, J.L. (ed.) (2014). *La música en Educación Primaria. Manual de formación del profesorado*. Dairea.

Arjona, V. A. (2022). *Didáctica de la Música: Aplicación práctica de los métodos dalcroze, Kodály, Orff, willems y martenot*. Redbook.

AA.VV. (2004). *La musica en la escuela: la audición*. Ed. Graó

Blacking, J. (1994). *Fins a quin punt l'home és music?*. Eumo. (Versió original en anglès, 1976).

Bordons, G.; Casals, A. (2012). Poesia, música i escola: un triangle sonor. *Temps d'Educació*, 42, 11-30.

Calderón, D. (ed.) (2014). *Expressió Musical a Primària*. Publicacions de la UB.

Carrillo, C.; Vilar, M. (2014). El perfil profesional del profesorado de música: una propuesta de las competencias deseables en Ed. Primaria y Ed. Secundaria. *Revista Electrónica de LEEME*, 33, 1-26. Disponible a: <http://musica.rediris.es/leeme/revista/carrillo&vilar14.pdf>

Fubini, E. (2004). *Música y lenguaje en la estética contemporánea*. Alianza.

Giráldez, A. (coord.) (2014). *Didáctica de la música en primaria*. Síntesis.

Gluschankof, C.; Pérez-Moreno, J. (eds.) (2017). *La música en la educación infantil: investigación y práctica*. Dairea.

González-Martín, C. (2014). Metodologia d'ensenyament-aprenentatge de les cançons i repertori. A Calderón, D. (Ed.) *Expressió Musical a Primària*. Publicacions de la UB.

Hargreaves, D.J.; North, A.C. (Eds) (1997). *The social psychology of music*. Oxford University Press.

Hemsey de Gainza, V. (1995). Didáctica de la música contemporánea en el aula. *Música y Educación*, 24, 17-24.

Hemsey de Gainza, V. (1997). *La transformación de la Educación Musical a las puertas del Siglo XXI*. Guadalupe.

Hennessy, S. (1995). *Music 7-11. Developing primary teaching skills*. Routledge.

Lluveras, N.; Valls, A.; Vilar, M. (1994). *La cançó a l'etapa primària*. ICE de la Universitat Autònoma de Barcelona.

McDonald, R.; Hargreaves, D.J. i Miell, D. (2002). *Musical Identities*. Oxford University Press.

Maideu, J. (1997). *Música, societat i educació*. Amalgama.

Malagarriga, T.; Valls, A. (2003). *La audición musical en la Educación Infantil: propuestas didácticas*. CEAC.

Malagarriga, T.; Martínez, M. (2010). *Tot ho podem expressar amb música*. Dinsic.

Martí, J. (2000). *Más allá del arte: la música como generadora de realidades sociales*. Deriva.

- Miranda, J., Oriols, J., Valls, A., Feliu, T., Malagarriga, T., Godall, P. (2009). Música 1-6. Projecte Duna. Teide
- Ocaña, A. (2001). *Recursos didáctico-musicales para trabajar en Primaria*. Grupo Editorial Universitario.
- Martí, J.M. (2016). *Aprendizaje musical para niños. Metodologías y sistemas pedagógicos de la didáctica musical*. Redbook Ediciones.
- McPherson, G.E.; Welch, G.F. (2012). *The Oxford Handbook of Music Education* (2 vols.). Oxford University Press.
- Miralpeix, A. (2012). iMúsica: educación musical con el iPad y el iPhone. *Eufonía*, 56, 27-35.
- Pascual, P. (2002). *Didáctica de la música*. Prentice Hall.
- Pujol, M.A.; Serra, J. (1998). *La dansa catalana en l'ensenyament primari*. Generalitat de Catalunya. Dept. de Cultura.
- Sanmartí, N. (2010). Avaluar per aprendre. L'avaluació per millorar els aprenentatges de l'alumnat en el marc del currículum per competències. Generalitat de Catalunya. Departament d'Educació.
- http://phobos.xtec.cat/edubib/intranet/file.php?file=docs/primaria/orientacions/avaluar_per_aprendre.
- Sharma, E. (2006). *Musicas del mundo*. Akal / Entorno Musical.
- Tafari, J. (2006). *¿Se nace musical? Como promover las aptitudes musicales de los niños*. Graó.
- Torns, X.; Malagarriga, T.; Gómez, I. (2009). Dos enfoques en enseñanza del lenguaje musical. *Música y Educación*, 77, 50-63.
- Valls, A.; Calmell, C. (2010). *La música contemporània catalana a l'escola*. DINSIC.
- Valls, A.; Vilar, M. (2004). *La evaluación del area de musica*. A: Educación Primaria. Orientaciones y recursos (6-12 años). Ed. Praxis
- Vilar, M. (2004). Acerca de la educación musical. *Revista Electrónica de LEEME*, 13. Disponible a: <http://musica.rediris.es/leeme/revista/vilarm.pdf>
- METODOLOGIES**
- Bachmann, M. L. (1984). *La rythmique Jaques-Dalcroze*. La Baconnière. (Ed. en castellà: La Rítmica Jaques-Dalcroze una educación por la música y para la música. Madrid: Pirámide, 1998).
- Barniol, E. (1998). Pensamiento pedagógico y acción educativa de Zoltán Kodály. *Música y Educación*, 35 (11,3), pp.85-102.
- Casals, J. (1993). El método Ireneu Segarra. *Música y Educación*, 16, 51-74.
- Chapuis, J.; Westphal, B. (1980). *Sur les pas d'Edgar Willems*. Pro Musica.
- Díaz, M.; Giráldez, A. (2007). *Aportaciones teóricas y metodológicas a la educación musical. Una selección de autores relevantes*. Graó.
- Hegyí, E. (1999). Método Kodály de Solfeo I y II. Madrid: Pirámide. Orff, C.; Keetman, G. (1950-1954). *Musik für Kinder*. 5 vols.
- Mainz: Schott. Paynter, J. (1999). *Sonido y estructura*. Akal.
- Sanuy, M., González Sarmiento, L. (1969). *Orff-Schulwerk-Música para niños. Introducción*. Unión musical española.
- Schafer, R.M. (1994). *Hacia una educación sonora*. Pedagogías Musicales Abiertas.

Steen, A. (1992). *Exploring Orff. A teacher's guide*. Schott.Suzuki, S.(2007). *Vivre c'est aimer*. Corroy.

Szönyi, E. (1976). *La educación musical en Hungría a través del método Kodály*. Corvina. (Ed. en anglès, actualitzada: *Kodály's principles in practice: an approach to music education through the Kodály method*. (5a ed. rev.) Budapest: Corvina. 1990).

Tomatis, A. (1987). *L'oreille et la voix*. Robert Laffont.

Vanderspar, E. (1990). *Manual Jaques-Dalcroze. Principis i recomanacions per a l'ensenyament de la rítmica*. P. Llongueres.

Ward, J. (1953). *Musique*(diversos volums). Desclée et Cie.

Willems, E. (1975). *La valeur humaine de l'éducation musicale*. Pro Musica. (Trad. al castellà: *El valor humano de la educación musical*. Paidós, 1981).

Willems, E. (2001). *El oído musical*. Paidós.

CANÇONERS

Alcázar, AJ (1999). *88 temas para voz e instrumental Orff*. Mundimúsica.

Amoaku, W. K. (1971). *African Songs and Rhythms for Children: a selection from Ghana*. Schott.

Apel-les Mestres (2004). *Les 29 cançons infantil d'Apel-les Mestres (veu i piano)*. Boileau.

Bonal, M. D. (2004-2008). *Arietta*. Volums 1-5. DINSIC.Bonal, E;

Casas, M.; Casas, N. (2005). *Diversita't. Cançons, danses,...activitats i recursos per a la convivència en la diversitat*. Fundació Jaume Bofill / Generalitat de Catalunya. Disponible a:
http://www.entrecultures.org/04_calidos/diversitat.htm

http://www.entrecultures.org/04_calidos/diversitat.htm

Bonal, M.D.; Martorell, M. (1967-1999, amb múltiples reedicions). *ESQUITX* (de l'1 al 5). mf.

Busqué, M; Badia, M. (2002). *Tunc Que Tan Teta*. Arola Edicions.

Casellas, M., Manent, R., Roma, R. i Vilar, R. (2001). *Cançoners de butxaca. sempre hi ha una cançó*. El Mèdol / Centre de la Cultura Popular i Tradicional Catalana.

Costa, J. (2002). *111 cànons de tot arreu*. Clivis.Costal, A. (coord). *Cançons que cal saber*. Raval Edicions, Pòrtic.

Crivillé, J. (1981) *Música Tradicional Catalana (I) - Infants*. Clivis.

Departament d'Ensenyament (2001). *Cançons populars i tradicionals a l'escola*. Disponible a:
http://www20.gencat.cat/docs/Educacio/Documents/ARXIUS/doc_20517154_1.pdf

Hunt, Peter (ed.) (2017). *Junior Voiceworks at Christmas: 40 Seasonal Songs*. Oxford University Press.

Maideu, J. (1991). *Assaig. Cançons i exercicis (2a ed.)*. EUMO.

Maideu, J. (1992). *Llibre de cançons - Crestomatia de cançons tradicionals catalanes*. EUMO.

Orts, M. (ed). *PRODIEMUS (Propostes, Reflexions, Orientacions i Didàctica Interdisciplinària per a Educar a través de la Música)*. <http://www.prodiemus.com/canconer/>

Puig ,A., Padilla, R. (2013). *El cançoners de tothom*. Bonal·letra Alcompàs.

Rosell, A. (2007). *Cançoners 1 / 2*. Amadeu i Cia.

SCIC (1973-2017). *Cançoners del Secretariat de Corals Infantil de Catalunya*. Volums 1-9. SCIC.

Stannard. K. (2003). *Junior Voiceworks 1: 33 songs for children*. Oxford University Press.

Stannard. K. (2007). *Junior Voiceworks 1: 33 more songs for children*. Oxford University Press.

Taltabull, C. [2006(1958)]. *Dotze cançons populars de Nadal*. Amalgama Edicions.

REVISTES ESPECIALITZADES

Eufonia. Ed. Grao.

Musica y educación. Musicalis.

LEEME. Revista de la Lista Electronica Europea de Musica en la Educacion. Univ. de La Rioja.

<http://www.unirioja.es/dptos/dea/leeme/sumariogen.html>

RECURSOS ON-LINE

Xtec. <http://www.xtec.cat/web/curriculum/primaria>

Xtec. Escola Oberta. Musica <http://www.xtec.es/recursos/musica/index.htm>

Biblioteca Virtual de Educacion Musical (Bivem) <http://80.34.38.142:8080/bivem/> Mestres i musica.

La web dels mestres de musica <http://www.mestresimusica.net/> Associacio d'Ensenyants de Musica de

Catalunya (Aemcat) <http://www.aemcat.org/>

<https://sites.google.com/a/blanquerna.url.edu/calaix-de-music/>

<http://www.lapaginamusical.com/>

<http://www.prodiemus.com/>

Programari

No és necessari cap programari específic, tot i que serà útil disposar d'alguns editors de partitures (ex: Sibelius, Finale, ...) i algun editor d'àudio (ex: Audacity, Garage Band, Wave Pad, Logic Pro, Cubase...).